

כל גגות פרק תשיעי עירובין

צב.

עין משפט נר מצוה

(א) [שבת מו. ויש"ט. ג] געיל ע"ו. פו. א. ויבמות מג. דה"ה סב. ועי' מוסף' שם ד"ה ר"ת, ד. געיל ת. ע"ש ט. ע"ש ויש"ט. ה. [בהרש"ס אה"ת ח"ד קטנה שפירשה לגדולה וכן הוצא משנה דהכא געיל ת. ט. וי"מ מלשון רש"י דהכא ד"ה הגדול וכו' דומיא לחזר קטנה שפירשה לגדולה וכו' אצל גרב אלפס יש בגרסי' הספרים וכן הוצא כגוונין בע"כ והא תנן חזר גדולה וכו' וכן עוד לקמן דף גז.]. (ו) שייך לע"כ, (ז) וי"ל אפילו חורבה, (ח) ועי' בבב"ב א',

ומי אמר ר' יוחנן הכי. הלכה כר' שמעון ^(א) ואפילו עירבו לחצירות רשות אחת: **ובגד שלא יורידו למטה. אלמא אסור להוציא מחצר לחצירתה** **אי אמרת בשלמא בעירבו אסור אוקימנא להא בעירבו אבל השתא צמאי תוקמא: שלא יאה זה עומד במקומו. בקרקעית החצר. ל"ח** **שיהא זה עומד במקומו גרסינן ועל ראש הכותל קאמר: ווי רבי לא שגאה. למשנה זו צמשנתינו: רבי חייא. שקידר וסתם את הצרייתא ותלמידי הגדול וכו' דומיא לחזר קטנה שפירשה לגדולה וכו' אצל גרב אלפס יש בגרסי' הספרים וכן הוצא כגוונין בע"כ והא תנן חזר גדולה וכו' וכן עוד לקמן דף גז.]. (ו) שייך לע"כ, (ז) וי"ל אפילו חורבה, (ח) ועי' בבב"ב א',**

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וי"מ אמר ר' יוחנן הכי הלכה כר' שמעון דהצריכות רשות אחת ואפילו עירבה הס"י: (ב) תוס' ד"ה אף וכו' דלעיל נ"ב דף פ"ט:

מוסף רש"י

הלכה כסתם משנה. רבי סידר המשנה ושכחא דברי חסד ושבו לטעמי שאלו סתם ולא חזירי שם אמרו עליהן כדי שלא יהו שטייה מפי יחיד ונאמן כאלו נטו מפי המוניס ועשו כמותו (ביצה ב.). וירחב ארבעה. משום קיפא נקט ליה דעני למתני וכו' כדלמא פירות אלו עולין מכאן ואוכלין ונבדל שלא יורידו למטה דחשיב רשותא חזני נפשיה ולא מיבעיל לא לעיל האי ולא נבדי האי, אבל לענין מטיח ממיליה ככל דהוא פותח הו' פתחיה ואין מערבין אחד (יעיר ע"ו). וכו' רבי לא שגאה. רבי שקידר את המשנה לא שגאה שמהא משנה, שלא רצה לסומנה. ר' חייא. תלמודו, מניין לו. שהלכה כמותו שסתמה בבב"ב (ביבמות מג.). גדולה מותרת. ולא אסרי בני קטנה ועליה, דלגבי גדולה פתח הוא דיש לה שור מנאן ומנאן והו' כשתי חצירות ופתח אחד צנייהן דלא אסרן אהדי, ולקמן מוקי לה בשאין קטנה רחבה יותר מעשר לפי יותר מעשר לא הו' פתח גבי גדולה (יעיר פ. ח.). וקטנה אסורה. ללדידיה לאו פתח הוא אלא פירשה ונעשת רשותו של בני גדולה שהי' מעריכה עמיהן (ע"ו). דיורי גדולה בקטנה. לומר אסריס בקטנה. דדידיהו הוא דבטלה נבנה, ואין דיורי קטנה בגדולה. דלגבי גדולה פתח הוא ושהי' חצירות שיש צנייהן פתח לא אסרן אהדי כדלמתינן בפרק חנון (לעיל ד"ה) נפקין חותל עד עשר אמות, אם רלו מערבין שיש וחס רלו מערבין אחד, מפני שהו' כפתח ושנייה מותרים זה מה (יעיר ז.).

מי אמר ר' יוחנן הכי. הלכה כר' שמעון ^(א) ואפילו עירבו לחצירות רשות אחת: **ובגד שלא יורידו למטה. אלמא אסור להוציא מחצר לחצירתה** **אי אמרת בשלמא בעירבו אסור אוקימנא להא בעירבו אבל השתא צמאי תוקמא: שלא יאה זה עומד במקומו. בקרקעית החצר. ל"ח** **שיהא זה עומד במקומו גרסינן ועל ראש הכותל קאמר: ווי רבי לא שגאה. למשנה זו צמשנתינו: רבי חייא. שקידר וסתם את הצרייתא ותלמידי הגדול וכו' דומיא לחזר קטנה שפירשה לגדולה וכו' אצל גרב אלפס יש בגרסי' הספרים וכן הוצא כגוונין בע"כ והא תנן חזר גדולה וכו' וכן עוד לקמן דף גז.]. (ו) שייך לע"כ, (ז) וי"ל אפילו חורבה, (ח) ועי' בבב"ב א',**

והא אמר רבי יוחנן הלכה כסתם משנה. וקשה דסתם ואח"כ **מחלוקת הוא ואמר בהחולץ (יבמות דף מ"ג):** **לדין הלכה כסתם ואע"ג דלכל הפחות חשיב סתם כרבים כלפי היחיד הכא אין נפקא מינה דכלאו הכי פליגי רבנן עליה ותיכרן הרר"א כהן דעיקר קושיא לר"י אינה אלא דלא גזר וכוה הדבר הוי מחלוקת ואח"כ סתם מחלוקת בשלש חצירות צמי שהוציאוהו (לעיל דף מ"ה):** **וסתם צפרק חנון (לעיל דף ע"ו):** **אבל הכא לא פליגי בגזירה: מפני מה אין נותנין חצר שלא עירבה לחצר שעירבה. משום דאיירי צלחת עירבה ואחת לא עירבה נקט האי ליטעא והוא הדין דהוה מזלי למימר מפני מה אין נותנין חצר שעירבה לשעירבה וצוקטרס פירש שפיר:**

איכא דאמרי אף לשעירבה ושתייהם מותרות. לפי האיכא דלמתי קשיא הא דלמר צפרק הדך (לעיל דף ע"ד). **ר' יוחנן אמר (א) אף לחורבה ורבי יוחנן לטעמיה דלא גזר דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים לחצר והכא נמי לא גזר דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים לחצר ומאי לטעמיה הוא דהא אפילו רב דגזר הכא גבי חורבה לא גזר:**

אף גג דקא דרסי לה רבים. היינו כליטעא קמא דרב יוסף דלעיל (א): **גפנים בגדולה אסור לזרוע את הקטנה. למד (לעיל דף ע"ו):** **נלאה מבחוץ ושהי' מצפנים נידון משום לחי ופתח מיירי צנכסין כותלי קטנה לגדולה:**

גפנים **והקטן אסור (א):** **חצר (ב) גדולה שנפרצה לקטנה גדולה מותרת וקטנה אסורה מפני שהיא כפתחה של גדולה: גב' למה ר' למיתני תרתי לרב קתני גג דומיא דחצר מה חצר מוכרא מחיצתא ולשמואל גג דומיא דחצר מה חצר דקא דרסי לה רבים אף גג נמי דקא דרסי ליה רבים יתיב רבה ורבי זירא ורבה בר רב חנן ויתיב אב"י גבייהו ויתבי וקאמרי שמע מינה ממתניתין דיורי גדולה בקטנה ואין דיורי קטנה בגדולה כיצד גפנים בגדולה אסור לזרוע את הקטנה ואם זרע זרעין אסורין גפנים**

שכיחי לא חיישינן דסתמא כי משתמש איניש צמאי ידידיה משתמש ולא צמצריה. מיהו קשיא לי אמאי אסר אבא כשעירבה להכניס לשלל עירבה הא לא גזר לגבי חורבה: **הסס כיון דמייעור. כלומר אף לשעירבה דקאמר רב להיתר קאמר ורבי חצירות אמאי גזר משום דכיון דמייעורי כלים בחצר שכיחי לאפוקי מאני טובא ומיישינן דלמא מחלפי מאני דבתים צמאי דחצר ומפקי לחצירתה שהרי נשמרים גם צמאה אצל חורבה לא בעידי צה אינשי לאפוקי מאני טובא: איכא דאמרי חייא צר רב אמר אף לשעירבה ושפיהן מותרים ואם תאמר שפיהן אסורות. וטעמא משום דשמענין ליה לאבא דקאמר אצל עירבו לא אלמא על כרחך אפילו דחקת למילתיה דלכא לאוקומא להאי דאסר בשעירבה הוא דאסר לטלטל כליה לשלל עירבה אצל עירבה מותרת לתוך שעירבה שמעינן מיהא דאין נותנין שלא עירבה לשעירבה אלמא גזר בעירבה משום מאני דבתים ובחורבה נמי על כרחך שעירבה אסורה בה וכו' אמר אבא דיהבי לה לתרווייהו לאיסורא קאמר לא דמי: **הסס. גבי חצירות כיון דמייעורי מאני בחצר חצירו כבחצירו עידי לאפוקי לה מאני טובא ומיישינן דלא ליפוק לה מאני דבתים אצל חורבה לא: ברתני' הגדול מוסר. להכניס לו כלי הבית שלמטה ואין בני קטן אסרין עליו דלגבי גדול הך פרה פתח הוא דשרי צניפופי וכגון דאין הפרלה יותר מעשר אבל קטן אסור לו להוציא כלי הבית דבני גדול אסרי עליה דנפרך לו צמלוואו. ודברי הכל היא דאפילו ר' מאיר לא אמר גגין רשות אחת אלא לכלים שצבתו צמאן אצל כללים שצבתו דבתים לא דומיא דחצר קטנה שפירשה לגדולה דלכאלי עלמא חצירות רשות אחת ולענין כלי הבית אסרה גדולה אקטנה: גדולה מותרת. להוציא כלי הבית שבה אם עירבה לעצמה ולא אסרי עלה בני קטנה: **גב' תרסי. חצר וגג: מה חצר דמייעורא מחיטא. שהרי יש לה מחיצות: אף גג. נהי נמי דשרינן ליה צמחיות תחתונות משום גוד אסין מיהו מחיצות יבירות צענין שלא יאה גג צולט חונה להם דאי לא מינכרא לא אמרינן גוד אסין וגדול נמי אסור דאין לו שום מחילה וכל שאין לו הדדי דמה חצר דדרסי לה רבים אף גג. האי דקתני קטן אסור משום דדרסי רבים מזה לזה דהוי לה מחילה תחתונה צנייניהם מחילה נדרסת ולא מניית למיגד ואסוקה אצל אי לא דרסי בהן אף קטן שרי דלמרינן גוד אסין ומפסיק המחילה צנייניהם ואע"ג דמכסיא ולא מינכרא: דיורי גדולה. מושלין צקטנה ומושכיין אותה אצלן: ואין דיורי קטנה. מושלין בגדולה למושכה אצלן: אסור לזרוע אם הקטנה. דכמאן דהויא קטנה כולה צמאן גדולה דמי ואפילו מרחיק ארבע אמות מן הגפנים שאפילו צמאן הגדולה מותר להרחיק ולזרוע הכא אסור דקתני מתי' מפני שהיא כפתחה של גדולה אלמא כולה כחד פתח משוה לה: (א) גפנים מותרין. דהא אין דיורי קטנה מושלין בגדולה: גפנים******

ה א טור ש"ע א"ח ס"י שער ספ"ד: **ו ב מיי פ"ג מהלכות עירובין הלכה כד סמנ** **לאין סה ועשין א טור ש"ע א"ח שם ספ"ד ג:** **ז א טו"ע שם ספ"ד ז ופי' שמה ספ"ד ט:** **ח ד מיי פ"ח מהלכות כלאים הלכה יט וטו"ע י"ד ס"י רלו ספ"ד מט:**

רבינו הגנאל

ומי אי' יוחנן הלכה כר' שמעון, דתני בין גג בין חצר רשות אחת הן, והא איהו דאמר הלכה כסתם משנה, ותנן כותל שבין שתי חצירות הדיא סתמא, היו בראש פירות אילו עולין מיכן ואוכלין, ואילו עולין מיכן ואוכלין, ובבלבד שלא יורידו למטה, ואי רשות אחת הן אמאי לא יורידו למטה, ופרקינן, מאי לא יורידו למטה דקתני למטה דבתים, כלומר שיכנסו בבתים אבל בחצר שרי. איני והא תני ר' חייא ובבלבד שלא יעבור זה בחצירו ויאכל וזה בחצירו ויאכל, הנה אפילו בחצר אסור. דהוי כי רבי לא שגאה ר' חייא מניין לו, כלומר דבר שלא שגאו (רבי) במשנתו ר' חייא תלמיד ר' מניין (ב) ביד משנה שלא שגאה רבי, מכלל זו שאינה שניה במשנתו לאו דסמכא היא. איתמר שתי חצירות וחורבה אחת צנייהן. חצר אחת עירבה עם הבתים והאחרת לא עירבה, אמר רב (הונא) נותנין חורבה לו, לאותה שלא עירבה. אבל [אין] נותנין אותה לאותה שעירבה. גזירה שמא יוציא מני דקנו שבייהו בבתים מן הבתים לחצר ומן החצר לחורבה. חייא בר רב כו'. איכא דאמרי חייא בר רב אמר אף נותנין זו החורבה גם לחצר שעירבה ושנייה מותרות הן בחורבה, וא"ת מפני מה אין נותנין חצר שלא עירבה לחצר שעירבה, ונאמר כי כל החצירות רשות אחת הן. התם בחצירות כיון דמייעורי בני דבתים לחצר אתו לאפוקיניהו בחצר שלא עירבה, אבל בחורבה לא מייעורי, הילכך לא (אתי) גזריןן גזירה דילמא אתי לאפוקי בני דבתים לחורבה. מתי' גג גדול סמוך לגג קטן כו'. למה לי למיתנא גג ולמה לי למיתנא חצר. לרב קתני גג דומיא דחצר מה חצר דמייעורא מחיצתא אף גג דמייעורא מחיצתא, הוא [דמותר] לטלטל. אבל גג כיון הגניז דלא מינכרא מחיצתא, אין מטלטלין בו אלא ר' אמות. לשמואל קתני גג דומיא דחצר מה חצר דקא דרסי לה רבים, אף גג שהקטנה מצללה כל גדולה היא, ואין דיורי קטנה חשוכין ככלל דירה הגדולה. עכשיו אם יהיו בגדולה שריגי גפנים, אסור לזרוע בקטנה שחשוכין הגפנים שבגדולה כאילו גם בקטנה הן נטועים, ואם זרע בקטנה נאסרו אותן הזרעים.

(א) כ"ה בבב"י.